

GInfo

Amt für Gemeinden informiert • Uffici da vischnancas infurmescha • Ufficio per i comuni informa

Prefaziun

da Thomas Kollegger

In onn plain tensiun va plaunsieu a fin. In onn ch'è stà per nus fermamain sut l'ensaina da projects da fusiun, da fusiuns da vischnancas sco er da la NGF grischuna. Perquai che l'uffizi da vischnancas è oz ed en il futur responsabel per l'execuziun da la gulivaziun da finanzas, avain nus persequità las debattas en il cussegl grond, las proceduras da recurs sco er las posiziuns ch'èn vegnidas prendidas per il cumbat da votaziun dals 7 da mars 2010. Nus essan engraziavels d'avair survegnì dal president da la cumissiun per politica da stadi e strategia dal cussegl grond (CPSS) la pussaivladad da pudair preschentar anc ina giada il project en il rom d'occurrènz d'infurmaziun regiunalas ch'èn vegnidas fatgas per las vischnancas. Igl è impurtant che gist Vos sco represchentantas e represchentants da las vischnancas possias

giuditgar objectivamain quest project. Pervia da quai deditgain nus er ina part da questa ediziun a la NGF grischuna. Ultra da quai As renviain nus a las novaziuns che pudessan esser d'in interess spezial per Vos. L'introducziun dal model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas (MAC2) vegn preschenta da pli detagliadamain en ina proxima ediziun da la GInfo. Fin alura è terminadas las lavurs da la conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas (CPSC). L'uffizi da vischnancas è represchentà en las gruppas da lavur respectivas.

Il team da l'uffizi da vischnancas As engrazia per l'agreabla collavuraziun durant l'onn 2009 ed As giavischa allegraivels dis da Nadal sco er in ventiraivel onn nov 2010!

Il team da l'uffizi da vischnancas 2009

2 / 2009

Cuntegn

- 02 NGF grischuna
- 03 Nova lescha federala davart la taglia sin la plivalur
- 03/04 Actualitads

Purschidas da scolaziun e da furmaziun supplementara:

- www.bvr.ch
- www.gemeindetreuhand.ch
- www.zvm.ch
- www.htwchur.ch

Editur

Uffizi da vischnancas dal Grischun
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

Tel. 081 257 23 91
Fax. 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

Il zercladur 2009 ha il cussegl grond approvà cun 88 cunter 22 vuschs (cun 5 abstenziuns) la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas (NGF grischuna). Enconuschentamain èsi vegnì fatg in referendum cunter questa lescha. La regenza ha fixà la votaziun per ils 7 da mars 2010. Sche las votantas ed ils votants dal Grischun acceptan la NGF grischuna, po ella vegnir introducida sco planisà per il 1. da schaner 2011.

Il favrer 2007 ha la regenza grischuna lantschà il project NGF grischuna. A chaschun da differentas occurrenzas regiunalas èn las vischnancas grischunas vegnidas infurmadas detagliadamain il november 2007 dal departament da finanzas e vischnancas davart ils principis dal project.

Midadas envers la consultaziun

En la consultaziun ch'è vegnida fatga silsunter han 169 vischnancas politicas formulà lur posiziun en scrit. Sinaquai ha la regenza fatg differentas adattaziuns. Uschia è per exempel la basa da las entradas per la gulivaziun da las resursas (GRes) vegnida complettada cun la taglia sin immobiglias, las grevezas dals abitadis sparpagliads en la gulivaziun da las grevezas geografic-topograficas (GGG) èn vegnidas resguardadas meglier ed igl èn vegnidas fixadas directivas legalas per la dotaziun da la GRes e da la GGG. Igl è dentant vegnì renunzià da surdar a las vischnancas la competenz per fixar il pe da taglia per persunas giuridicas. En connex cun la repartiziun da las incumbensas èn vegnidas fatgas differentas correcturas en il senn da las vischnancas. Uschia duai il chantun per exempel surpigliar da nov ils custs per sanar la cuvrada da las parts da las vias chantunalas en il vitg. Il schaner 2009 ha la regenza deliberà ina missiva volunosa per mauns dal cussegl grond.

Midadas envers la missiva

Las debattas parlamentaras han gi lieu en las sessiuns d'avrigl e da zercladur. Il cussegl grond da sia vart ha fatg differentas adattaziuns, da las qualas profite-schan en spezial las vischnancas. Tranter auter desista il cussegl grond d'in detretschament tar las scolas da chant e da musica, tar l'acquisiziun da medias per las bibliotecas, tar las scolas bilinguas, tar las activitads en connex cun il barat linguistic e tar il perfecziunament intensiv da las persunas d'instrucziun da la scola populara.

Tut en tut detretscha la NGF grischuna vasts pajaments da contribuziuns tranter il chantun e las vischnancas en 50 secturs parzials. Quai reducescha duplicitats, simplifitgescha l'administraziun e regla pli cleramain las competenzas. En blers champs d'incumbensa, sco p.ex. la scolina, la scola populara, ils fatgs socials e la sanadad, restan il chantun e las vischnancas vinavant comunablamain responsabels. Cun directivas legislativas, cun ina cooperaziun professiunala e cun indemnizaziuns definidas cleramain procura il chantun er vinavant per la qualitat necessaria. La NGF grischuna sa basa sin las structures ch'èn sa cumprovadas, garantescha las prestaziuns vertentas ed optimescha l'execuziun.

Il mais d'october 2009 ha la dretgira administrativa prendì posiziun davart dus recurs cunter la NGF grischuna. Ella ha confermà la legalitad da la NGF grischuna, tenor la quala la lescha generala ch'è suttamessa al referendum observa il princip da l'unitad da la materia. Cunter questa decisiun è vegnì inoltrà in recurs al tribunal federal. La procedura è anc pendent il mument che questa GInfo vegn stampada.

Pass da realisaziun

En cas che la NGF grischuna vegn acceptada dal pievel, vegnan las vischnancas a survegnir da l'uffizi da vischnancas fin il pli tard la fin d'avust 2010 instrucziuns per far il preventiv sco er las cifras per la GRes e per la GGG 2011. Per las vischnancas che profitan d'in sdebita-

ment parzial fa l'uffizi da vischnancas in scleriment cumplessiv da la situaziun finanziaria en il decurs da l'onn 2010.

Ulteriuras infurmaziuns davart il project – sco er davart la bilantscha globala cun ils resultats finansials per mintgin vischnanca – pon vegnir consultadas e chargiadas giu da la pagina d'internet dal chantun www.gr.ch -> Actual -> NGF grischuna u directamain da www.buendner-nfa.gr.ch.

Occurrenzas d'infurmaziun regiunalas

Il president da la cumissiun predeliberanta dal cussegl grond, dr. Jon Domenic Parolini, ha envidà da curt tut las vischnancas grischunas ad occurrenzas d'infurmaziun regiunalas, nua ch'el ha – ensemen cun il departament da finanzas e vischnancas – explitgà detagliadamain il cuntegn dal project e respundi dumondas en connex cun la realisaziun. Las occurrenzas a Glion ed a Grono han gia gi lieu. A quest lieu As renviain nus gugent a las ulteriuras occurrenzas:

14 da schaner 2010:

14.00, Lavin, sala comunala

14 da schaner 2010:

20.00, Samedan, sala comunala

15 da schaner 2010:

14.00, Landquart, Forum Ried

21 schaner 2010:

14.00, Tusaun, aula da la chasa da scola

Questas occurrenzas sa drizzan a commembas ed a commembers da las suprastanzas communalas, da l'administraziun comunala, d'autoritads (p.ex. las autoritads da scola) e da cumissiuns communalas permanentas.

Actualitads

calculatorica da 3%. Questa tariffa da tschains vegn applitgada da quasi tut las vischnancas grischunas per la tschainsida interna. Pervia da las midadas da la situaziun sin il martgà da chapital s'impona in'examinaziun da questa tariffa da tschains. Oz han las vischnancas a disposiziun ina gronda tscherna d'instruments da finanziaziun. Pervia da quai pon ellas sa procurar en moda blier pli favuraivla credits a vista mesauna ed a lunga vista. Il medem mument èn sa reducidas massivamain las tariffas da tschains per investiziuns da chapital. Sin basa da questa situaziun e sin giavisch da bieras vischnancas ha il UV examinà in'adattaziun da la tariffa da tschains calculatorica e recumonda d'applitgar en l'avegnir ina tariffa da tschains calculatorica dad 1.5%. Questa recumandaziun vala tant per tschainsir las summas activas sco er las summas passivas. La nova tariffa da tschains duai vegnir applitgada per il quint annual 2009. Vischnancas che profiteschan da la gulivaziun da finanzas ston applitgar obligatoricamain la tariffa da tschains recumandada.

Cumià da Haimo Heisch

Suenter in'activitad da passa 28 onns tar l'uffizi da vischnancas è Haimo Heisch i anticipadamain en pensiun la fin d'october 2009. L'onn 1981 è Haimo Heisch entrà en il servetsch dal chantun Grischun sco adjunct e sco revisur en l'inspecturat da vischnancas (ussa: uffizi da vischnancas). L'avust 1990 ha el surpiglià la direziun dal post da servetsch e l'ha exequida fin l'avust 2008. 16 onns è Haimo Heisch stà commember da la supranza da la CPSC (conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas). Durant 4 onns ha el presidià quest gremi. Dapi l'avust 2008 è el stà collavuratur da stab en il UV ed ha procurà che la midada da la direziun dal post da servetsch ha gi lieu senza incaps. Haimo Heisch è s'acquistà fitg gronds meritis per las vischnancas grischunas. Igl ans stat a cor da l'engraziar cordialmain.

Fusiuns da vischnancas

Ils 8 da december 2009 ha il cussegl grond approvà definitivamain duas ulteriuras fusiuns da vischnancas. Per il

1. da schaner 2010 entran uschia en vigur las suandantas fusiuns:

Bregaglia or da:

Bondo, Castasegna, Soglio, Stampa e Vicosoprano

presidenta communal:

Anna Giacometti

adressa:

Chasa communal, 7606 Promontogno

Cazas or da:

Cazas, Purtagn, Preaz, Sarn e Tartar

president communal:

Mario Kollegger

adressa:

Chanzlia communal, 7408 Cazas

Churwalden or da:

Churwalden, Malix e Parpan

president communal:

Ralf Kollegger

adressa:

Chasa communal, 7075 Churwalden

Per dumondas e per infurmaziuns As drizzai per plaschair a: Simon Theus, manader da projects dal UV, 081 257 23 87, simon.theus@afg.gr.ch

Model armonisà da contabilitad 2 (MAC2)

La sessiun d'avust 2009 ha il cussegl grond acceptà l'incumbensa Wettstein concernent l'introducziun dal MAC2, e quai cun 63 cunter 2 vuschs.

Situaziun da partenza

En sia resposta a l'incumbensa dal deputà Wettstein concernent l'introducziun dal MAC2 suonda la regenza l'opiniun da la cumissiun da gestiun (CdG) dal cussegl grond, tenor la quala ils novs standards duain vegnir realisads „en ina moda uschè complessiva sco pussaivel, fidaivla als principis e svelta“. Per introducir il MAC2 vegn revedida la lescha davart las finanzas e davart la surveglianza da las finanzas dal chantun Grischun (LFSF; DG 710.100). La basa è il model da la lescha davart las finanzas da la conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da las finanzas (CDF). La legislaziun chantunala davart las finanzas dal chantun Grischun

vala conform al senn er per las vischnancas, per las vischnancas burgaisas e per las instituziuns ch'èn responsablas per la collavuraziun intercomunala. Pervia da quai ha l'introducziun tar il chantun er consequenzas per las instituziuns publicas respectivas. La valita conform al senn vul dir che las directivas chantunals valan per tut ils fatgs cumparegliabels da la gestiun da las finanzas e da la contabilitad. Fatgs che pertutgan mo las vischnancas politicas, sco p.ex. l'incassament da taglias, la structuraziun funcziunala dal plan da contos tenor il MAC, ils indicaturs da finanzas armonisads, n'èn betg relevants per las vischnancas burgaisas, per las corporaziuns regionalas e per las corporaziuns da vischnancas. En general vali ch'i na duain betg vegnir fatgas pretendiuns exageradas als rendaquints da questas corporaziuns. Standards minimals èn dentant er prescrits en quests cas. Quels duain vegnir reglads en in'ordinaziun.

Realisaziun

In proceder graduà per midar al MAC2 è inditgà per il chantun Grischun. Actualmain pari d'esser raschunavel da rimnar experientschas cun vischnancas da model e da midar ils rendaquints da tut las vischnancas grischunas al standard nov, e quai entaifer 5 onns suenter ch'il MAC2 è vegnì introducì tar il chantun. Bain adattadas sco vischnancas da model èn vischnancas che fusiuneschan e che ston pervia da quai cumpilar lur quints communalas il mument ch'il MAC2 vegn realisà en il chantun. Uschia poi vegnir evità che questas vischnancas stoppian midar lur contabilitad duas giadas entaifer curt temp. Ultra da quai èsi raschunavel da lavurar en ina emprima fasa cun vischnancas voluntaras che represchentan la multifariadad dal chantun (vischnancas turisticas, vischnancas cun fermas caracteristicas agraras, vischnancas da l'aglomeraziun e.u.v.).

L'uffizi da vischnancas vegn a far las lavurs preparativas ch'èn necessarias per introducir il MAC2 (metter a disposiziun il plan dals contos, ils manuals e las directivas, far las scolaziuns e.u.v.). Igl è imaginabel ch'in know-how po esser concentrà en las vischnancas da pilot, che po alura vegnir mess a disposiziun a las ulteriuras vischnancas da la regiun correspudenta.

Il chantun vegn a sustegnair las communalas publicas tar la realisaziun.